

AALBORG UNIVERSITET

INSTITUT FOR KULTUR OG LÆRING
KROGHSTRÆDE 3
9220 AALBORG

Referat af møde i Aftagerpanelet for Dansk
29.11.2021

Mødedato og –tidspunkt	29.11.2021 kl. 15.00-17.00
Sted	
Deltagere: VIP, TAP	<ul style="list-style-type: none">• Jens Lohfert Jørgensen (JLJ), studienævnnsformand, studienævnet for Dansk• Louise Froberg Andersen (LFA), studie- og studienævnnssekretær for Dansk• Camilla Møller Olesen (CMO), studievejleder på Dansk• Morten Ziethen, studieleder på Institut for Kultur og Læring• Susanne Hald (SH), områdeansvarlig for uddannelse på Institut for Kultur og Læring• Kirsten Skov (KS), rektor, Marselisborg Gymnasium• Signe Bracke (SB), uddannelseschef, VUC & HF Nordjylland• Jeanette Hougaard Sørensen (JHS), konsulent, Lærerkreds Nord• Rikke Saastamoinen Jacobsen (RSJ), formidlingsmedarbejder, Kystdirektoratet
Deltagere: Observatører/gæster	
Afbud	<ul style="list-style-type: none">• Falk Heinrich, prodekan for uddannelse, Det Humanistiske Fakultet, AAU• Morten Maate, team manager, Configit A/S• Søren Pedersen, lektor, Skive Handelsskole• Jørgen Dissing Nørgaard, litteraturformidler, Aalborg Bibliotekerne• Kasper Kolind, kontorchef, Region Midtjylland• Jacob Søndergaard, direktør og forlægger, Gutkind• Janne Nygaard, programkoordinator, TV 2 Fiktion• Claus Ove Nielsen, underviser, VUC & HF Nordjylland, regionsrepræsentant i Nordjylland for Daneklærerforeningen• Kristian Jørgensen, partner og kreativ chef, Mayday Film• Morten Rasmussen, direktør og producer, Deluca Film
Referent	<ul style="list-style-type: none">• Susanne Hald

Punkt/sagsfremstilling	Referat
1. Velkomst og præsentation	JLJ bød panelet velkommen, og deltagerne præsenterede sig selv. For nærmere information om aftagerpanelernes funktion se "Ramme for dialog med aftagerpaneler tilknyttet AAU", AAU-håndbogen: https://www.haandbog.aau.dk/ .
2. Overordnet status på Dansk	JLJ gav en status på de to Danskuddannelser: Den samlede bestand af studerende i 2021 er 106 BA-centralfagsstuderende, 14 BA-sidefagsstuderende, 36 KA-centralfagsstuderende og 13 KA-sidefagsstuderende. Uddannelserne er dimensioneret til at optage 45 BA-studerende og 20 KA-studerende pr. år og ramte netop grænsen i år. Ift. Danskfaget på KU, AU og SDU (det er vanskeligt at sammenligne med RUC, hvor de studerende søger ind på den humanistiske basisuddannelse og senere søger ind på Dansk) er tallene:

Dansk på KU: samlet optag på 195 BA-studerende
Nordisk Sprog og Litteratur på AU: samlet optag på 98 studerende
Dansk på SDU: Samlet optag på 52 studerende.

Ift. til de tre institutioner skiller Dansk på AAU sig ud ved i år ikke at have oplevet et fald i 1. prioritetsansøgere, på AU og KU har der derimod været en ret markant nedgang. 2. prioritetsansøgere er ofte sværere at fastholde. Indtil videre er der et fornuftigt forhold mellem dimensionering og det faktiske optag.

Faget udgøres af tre dimensioner: en litteraturred, en mediedel og en sprogdel. Litteraturredelen er størst med en professor og to lektorer. På sprogdelen findes en lektor og to adjunker, hvoraf en også kan dække medieområdet, og på mediedelen 2 lektorer og en ph.d.-studerende. Der er tale om en velfungerende undervisergruppe, som arbejder godt sammen både undervisnings- og forskningsmæssigt. Der er kun få eksternt tilknyttede undervisere, så dermed har uddannelserne en flot VIP/DVIP ratio, som er udtryk for forholdet mellem fastansatte forskere og løstansatte undervisere. Der er desværre dårlige muligheder ift. andre universiteter for at uddanne et nyt vækstlag pga. meget få udbudte ph.d.-stillinger, som på de humanistiske uddannelser på AAU stort set udelukkende er knyttet til eksternt finansierede projekter.

Vi har et flot hjemtag af eksterne projekter inden for alle fagets tre dimensioner og søger flittigt nye projekter:

Kim Toft Hansen, lektor inden for medier er ved at afslutte et meget stort projekt *DeTECT*, finansieret af EU.

Louise Mønster er ved at afslutte projektet *Nordisk poesi og sociale fællesskaber*, finansieret af Statens Kunstråd, og har netop hjemtaget midler fra Carlsbergfondet til at skrive en disputats om Henrik Nordbrandts forfatterskab.

Laura Bang Lindegaard og Tobias Boelt Back arbejder på projektet *How do train passengers travel together appropriately?*, finansieret af Danmarks Frie Forskningsråd.

JLJ har netop hjemtaget midler fra Carlsbergfondet til at skrive en bog om apati i skandinavisk litteratur.

Økonomi

Studienævnet bliver tildelt timer til bemanding af uddannelsen på baggrund af en prognose over de STÅ (studenterårsværk), som man producerer.

Alle uddannelser på AAU er desuden bundet af nogle krav til hhv. minimum- og maksimumgrænser for undervisnings- og vejledningstimer, som de studerende skal tilbydes.

Ift. STÅ-prognosen for 2021 er vores STÅ-prognose for 2021 steget med 5 %, og ligger således ret stabilt. Det er godt for os, fordi det gør det muligt for os at undgå at skulle lave pludselige ændringer i organiseringen af vores undervisning.

Ledighedstal

Ledighed er et af de centrale emner i uddannelsespolitiske diskussioner. AAU har historisk set haft nogle udfordringer på dette område, der bl.a. har med geografi at gøre. Ledighedstallet udregnes på baggrund af en opgørelse af gennemsnitlig ledighedsgrad i 4.-7. kvartal efter endt uddannelse. De nyeste ledighedstal for årgangen, der dimitterede i 2019, er 28,5 % ift. 30,8 % for 2018-årgangen. Det ligger ikke over landsgennemsnittet, men det gør ikke problemet mindre.

Sammenfattende er der tale om en solid og velfungerende uddannelse på alle parametre, hvor vores dimittenders employability kan isoleres som den store udfordring, vi skal arbejde med (jf. pkt. 5).

<p>3. Uddannelsens udvikling ift. strategiske mål og handlingsplan for Dansk</p>	<p>Studienævnet arbejder inden for en handlingsplan, der løber fra 2019-2021, hvor man identificerer de udfordringer, der er på Dansk, og fastsætter målene for studienævnets arbejde med dem. Hvert år evalueres det fortløbende arbejde med målene af studieledelsen. En af de udfordringer, studienævnet arbejder med, er at styrke de studerendes digitale kompetencer, hvilket man allerede har gjort forarbejdet til via ændringer i studieordningen for BA-uddannelsen (jf. pkt. 4)</p> <p>En anden udfordring går på at styrke dansk-kandidaternes arbejdsmarkedsprofil som konsekvens dels af de KA-studerendes egne ønsker om flere praktikmuligheder, dels af ændrede jobmuligheder, hvor gymnasieskolen aftager færre kandidater. Studienævnet arbejder løbende med denne problematik inden for det muliges rammer, men fik fra universitetsledelsen nej til at arbejde videre med at oprette en KA-uddannelse i Kreative Industrier. En KA-uddannelse i hhv. et uddannelses- og et formidlingsorienteret spor er ikke realistisk, og det er desuden et vanskeligt tidspunkt at oprette nye uddannelser på Humaniora. MZ forklarede, at den påtænkte uddannelse ikke var en dårlig ide, men længere oppe fra lød det, at man ikke ville give lov til ny uddannelse, fordi det pt. med de 10 % udflytning er meget svært at få akkreditering af nye uddannelser på Humaniora. Det virker superoplagt, men de institutionelle rammer vanskeliggør projektet. Og det ville udvande antallet af studerende til de enkelte spor (gymnasierettet hhv. kreative industrier/formidling) og kræve samlæsning af mange fag, og så ville det i realiteten ikke være to spor. AU har lige opslået et adjunktur i "Kreative industrier", hvilket viser, at ideen var rigtig, men vilkårene er ikke til stede pt.</p> <p>Et tredje indsatsområde er en styrkelse af dansk-kandidaternes arbejdsmarkedsprofil gennem øget dialog med aftagere, herunder alumner udenfor gymnasieskolen, samt øget fokus på de studerendes evne til at beskrive egne kompetencer. Dette har studienævnet arbejdet med via studieordningsændringer, men der skal forsat gøres en indsats for at styrke arbejdsmarkedsprofilen og evnen til at beskrive egne kompetencer. Endelig arbejder studienævnet på at styrke kandidatuddannelsen i Dansk, så den bliver mere attraktiv for studerende at vælge, bl.a. gennem dialog med bl.a. aftagere og ved at reklamere for/gøre studerende opmærksomme på KA-uddannelsen. Der kommer normalt ikke mange nye KA-studerende udefra, men dog nogle få, som oftest overflyttes fra AU.</p> <p>RSJ forklarede, at hun først kom i gang med at styrke de digitale kompetencer efter endt kandidatuddannelse, og at især det med at sætte ord på de digitale kompetencer kræver øvelse. JLJ supplerede, at en ting er specifikke programmer/færdigheder, men det er også vigtigt at kunne se, hvad der er brug for, og så omsætte det til den uddannelse, man har taget. Han opfordrede panelet til at komme med input til de digitale kompetencer.</p>
<p>4. Studieordningsrevision</p>	<p>En af fagets bundne opgaver dette år har været at indføre digitale læringsmål i studieordningerne. Det har studienævnet gjort ved først og fremmest at synliggøre nogle af de ret mange allerede eksisterende digitale elementer i BA-uddannelsen, mens man har undladt at pålægge moduler bindende digitale mål, hvis det ikke var oplagt, og af samme grund har friholdt KA-uddannelsen. Desuden er der indført enkelte nye læringsmål, som at "de studerende skal have evne til at beskrive egne kompetencer" i modulet "Projektorienteret forløb" på KA-uddannelsen. Studieordningen blev udsendt til høring i aftagerpanelet d. 14.09 med svarfrist d. 01.10, og der kom ikke nogen kommentarer. Store studieordningsændringer er en lang proces, da teksterne skal til høring i censorkorpset og ændringerne først bliver implementeret det efterfølgende år, i dette tilfælde i 2022.</p>
<p>5. Employability</p>	<p>De Danskstuderendes "ansættelighed" er studienævnets primære indsatsområde, som de medsendte bilag: "Karriereaktiviteter K&L", og "Employability-årshjul 3" viser. Dokumenterne beskriver, hvordan studienævnet arbejder med indsatsområdet.</p> <p><i>Problematikken fra studiets synsvinkel</i></p>

Om, hvor og hvornår dimittenderne kommer i arbejde er vanskeligt at arbejde med på studieniveau, fordi det for størstedelen er bestemt af faktorer, der er ude af studierne hænder, fx nationale tendenser. Men studienævnet gør alt, hvad man kan for at øge sandsynligheden for, at de kommer hurtigst muligt i relevant arbejde. Dansk har desuden den specifikke udfordring, at det har en uddannelse, der går på to ben. Ca. 2/3 af de studerende søger mod undervisningsverdenen – særligt gymnasiet – og studieordningen skal afspejle gymnasiet læreplaner. Alle moduler på uddannelserne er fra denne synsvinkel direkte karriererelevante. Ca. 1/3 af dimittenderne søger andre former for arbejde, primært inden for kommunikation og formidling/kulturformidling. Især her kan der sættes ind ift. employability, men det skal ske, uden at det går ud over uddannelsens gymnasieprofil.

”Karriereaktiviteter K&L” er et katalog over forslag, som skal gøre, at fag og karriere samtænkes under hele uddannelsen. Dokumentet ”Employability-årshjul 3” beskriver, hvad der gøres på studiet.

JLJ og MZ spurgte ind til, om panelet kan bidrage med nogle kompetencer/aktiviteter og generelle/specifikke kompetencer fra studiet, som dimittenderne mangler? KS bifaldt fokuset på flere digitale kompetencer, som også er et krav i gymnasieskolen efter reformen i 2017, fx kompetencer, som gør en i stand til at passe på sig selv digitalt og få det bedste ud af det digitale (digital dannelse). Gymnasierne skal bruge mere og mere IT for at variere undervisningen, fx vha. digitale hjælpemidler, så den didaktiske side af uddannelsen må gerne have fokus herpå. Det er fx vigtigt at vide, at man konkurrerer med sociale medier og at gøre de studerende bevidste om, hvordan man studerer/lærer og ikke kun er på de sociale medier. JLJ forklarede, at man lægger stor vægt på netop digital dannelse og også på uddannelsen mærker konkurrencen fra de sociale medier. Ikke kun på mediesiden, men også på sprog- og litteratursiden arbejdes der med digitale medier, specielt ift. didaktikken.

RSJ forklarede, at man mangler kendskab til den dimension/de mekanismer, som driver de sociale medier, også set fra producentsiden, som fx hvad en algoritme er for noget. I den forbindelse er det vigtigt at udvikle de unges kritiske sans. JLJ forklarede, at 2. semester på mediesiden drejer sig om digitale medier, og her arbejdes der bl.a. med repræsentation på de sociale medier.

RSJ forklarede, at det til trods for karriereforberedende tiltag fra AAU Karriere er et chok for mange at komme ud fra uni’s trygge verden, især ift. at skulle sætte ord på sine kompetencer og kunne sælge sig selv, både mht. undervisning og andre veje. Her kunne det have været rart at få noget input fra en færdiguddannet i job, som kunne give mere konkret feedback ud fra en anderledes synsvinkel end AAU Karriere kan, fx en form for prøveansættelsessituation.

HS sagde supplerende, at det, som kommer bag på dimittenderne, er det almindelige arbejdsliv, hvor man skal alt mulig andet som underviser, fx at undervise i IT, digital dannelse, innovative kompetencer, dvs. alt mulig andet end bare det fag, man er ekspert i og vild med. Det fagfaglige er kun en del af et undervisningsjob, og det kan godt forskrække nogle, at man skal kunne alt mulig andet.

KS tilbød sin hjælp til at komme og holde prøveansættelsessamtaler med de studerende. Ift. gymnasiet skal man kunne sætte sig ud over det specifikt faglige. Man skal kunne tænke det ift. eleverne: hvordan får jeg eleverne til at være gode til dansk? Og så handler det rigtig meget om, at et job i en skole også er alt det udenom faget, morgensamlinger, studieture, fester osv. Man skal være et skolemenneske og også kunne alt det uden om faget.

MZ: det handler om, at de studerende skal blive skarpe på de ekstracurriculære kompetencer, kunne læse den organisation, de vil ind i, og kunne sætte ord på disse kompetencer. JLJ: man har en svag fornemmelse af arbejdsområdet og har svært ved at

kunne beskrive, hvordan de passer ind i organisationen, hvad de kan opfylde af behov. Man skal forsøge at tænke med fra aftagers side af sagen.

JHS foreslog et mentorforløb og tilbød selv at være mentor for studerende på Dansk. Netværk øger kendskabet til et sted, giver bedre ansøgninger og skaber bindeled ud i det virkelige liv. I Lærerkreds Nord har man fx talt om, at man kunne savne et frisk pust inden for fx digital dannelse (håndtering af sociale medier, praktiske medier i undervisning, lave en medieplan, mestre bestemte skrivegenrer, fx skriftlig beretning, udkast til leder, mundtlig tale, skrive en interessant informationsfolder, politiske artikler, et hurtigt FB-budskab, hvor kommunikationen skal spille sammen på tværs). Man har brug for nogen, som mestrer de retoriske virkemidler, men også fx det juridiske sprog, på ordniveau. Der er brug for både de klassiske værktøjer fra retorikken og sprogfagene, men også et ekstra lag ned i noget etik og en filosofisk forståelse bag om medierne for at forstå, hvad der er på spil, når man kommunikerer ud i verden. Også det visuelle er vigtigt, fx den klassiske billedanalyse. JHS spurgte ind til, om der i praktikken tænkes på muligheder i lidt utraditionelle organisationer set fra et Dansk-perspektiv (fx en bank). JLJ svarede, at der ofte mangler kendskab til sådanne praktikmuligheder, men at alle studerende på 9. semester skal i et praktikforløb, bl.a. via et formaliseret arbejde med praktiksteder i gymnasiet. Der er brug for et mere formaliseret samarbejde med formidlingspraktiksteder for studerende, der søger andre steder hen, fx i form af et katalog til de studerende, der vil i "formidlingspraktik". Uddannelsen er i gang med at lave faste praktikaftaler med andre typer af organisationer. Når de studerende søger uden for gymnasiet, er det typisk til biblioteker, forlag, kulturformidlingsinstitutioner.

MZ: på et par uddannelser bytter vi forsøgsvis om på 9. og 10. semester ud fra en hypotese om, at praktikvirksomhederne kunne have beholdt den studerende efter endt praktik. Ville det være mere attraktivt, hvis de kom som afslutning på uddannelsen og lod det blive en glidende overgang til et fast job? JHS svarede, at det godt kunne være et perspektiv hos Lærerkreds Nord, men at man også vil huske rigtig dygtige kandidater og bede dem om at skrive, når de er færdige.

- Alumnenetværk: Dansk skal opbygge et alumnenetværk, så uddannelsen kan trække på det som en samlet ressource – og så den kan holde styr på, hvor dimittenderne får arbejde. Nogle studier bruger det aktivt og dygtigt, og der ligger et potentiale der for hele tiden at kunne trække løbende på en gruppe af mennesker med relevante erfaringer og med uddannelsen i erindring.
- MZ spurgte ind til, hvad eventuelle alumnearrangementer skulle handle om? RSJ: værdien af netværk, muligheden for at snakke med nogen, som kunne give en noget arbejdsmæssigt, få viden om, hvad andre har bedrevet og brugt deres uddannelse til. Man savner nogen at spejle sig i, når man er ansat lidt utraditionelt. Det behøver ikke kun være folk fra Dansk, men Humaniora generelt.
- MZ: hvad med fx læsegruppearrangementer, fx med tilbud om læsning af de lidt sværere tekster, som man gjorde, mens man studerede? RSJ: det ville nok ikke blive til noget oven i 37 timers arbejdsuge.

JLJ bifaldt ideen om netværk som emne for et alumnearrangement. Man har på Dansk været med i et præpilotprojekt, hvor instituttet hyrede et outplacement-firma, som skulle hjælpe vores dimittender i arbejde. Det var uhyre nyttigt og fokuseret med den en-til-en kontakt med en konsulent. De lagde meget vægt på værdien af netværk af enhver art. JHS mente, at det er vigtigt at kunne komme med en referenceperson, som kan se ens sociale og faglige kompetencer. Det kan fint være en reference fra en fritidsaktivitet, som fx viser, man har haft kontakt til mange unge, kan organisere ting osv. Det kan være med til at vise, at man er en bred person og kan passe ind i sociale sammenhænge. Det er sådan noget, man søger sit første job på, fordi alle har fagligheden med sig.

	<ul style="list-style-type: none"> - Et mentorskab kunne også være fint. SH fortalte, at man på et tidligere institut har haft en succesfuld mentorordning for kandidatstuderende. MZ foreslog, at man kunne have mentorer for både KA-studerende og nyuddannede kandidater, som kunne hjælpe med de vanskeligheder, der kunne være ved at etablere sig på arbejdsmarkedet. RSJ mente, at karrieredage var en vigtig ting på studiet som en måde til at få inspiration og viden fra færdiguddannede. JLJ forklarede, at det er et dilemma, at dem der har svært ved at finde arbejde, oftest ikke er de stærkeste studerende og dermed heller ikke altid de mest opsøgende studerende. De vil typisk ikke tage imod sådanne tilbud, og det kan være vanskeligt at skubbe for meget på. - MZ: vi kan facilitere nogle rammer på alumneniveau, men på KA-uddannelsen kunne man indskrive samtaler med mentorer som mål i studieordningen. Men så skal mentorerne også være skarpe på, at det måske ikke er selvvalgt. JLJ advarede om, at sådanne læringsmål kan blive lidt for politiserende; studieordningen skal ikke bruges som et redskab til at dirigere de studerende. Men man kan pufte i mange forskellige regier.
<p>6. EVU-kurser</p>	<p>Bilag 4 beskriver to EVU-kurser, som studienævnet pt.t udbyder under en "Heltid på deltid"-ordning, hvilket bl.a. indebærer, at de er koblet til moduler i studieordningerne. Kurserne skal typisk kunne fungere som brush-up-kurser for undervisere på de gymnasiale uddannelser:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fake news, konspirationsteorier og postfaktuelt demokrati: om de forskellige betydninger og effekter, som fake news har haft journalistisk og politisk - Sprogforandring og sproglig variation: et sproghistorisk kursus, der har til formål at skabe indsigt i, hvorfor vi taler og skriver, som vi gør i dag <p>Studienævnet udbød også kurserne sidste år, hvor der ikke var tilmeldte nok til at oprette dem.</p> <p>JLF opfordrede paneldeltagerne til at pege på nogle emner inden for hhv. litteratur-, medie- og sprogområdet, som det ville være relevant at udbyde kurser inden for. MZ påpegede, at man også kan sammensætte kurser til medarbejdergrupper, som trænger til opkvalificering. Kurserne skal ikke nødvendigvis være ECTS-givende og kan udbydes inden for undervisernes kompetencer. Ville et kursus i Digital dannelse være relevant? KS svarede, at man på gymnasierne er ligeglade med ECTS, men meget gerne vil kunne rekvirere en forlæser fx et 3 timers oplæg om Digital dannelse ifm. pædagogisk dag. Man har også tidligere sluttet sig sammen med andre gymnaser og afholdt en temadag for dansklærere. JLJ fortalte, at man løbende afholder oplæg for dansklærerne i Nordjylland i Netværk for undervisning og formidling (NUF).</p> <p>SIB nævnte, at de udbudte EVU-kurser på 7 kursusgange er for omfattende til, at lærerne kan overskue det, men at fx et 2-3 timers fyraftensmøde med et oplæg om noget nyt en gang i semestret ville være fint. JHS tilføjede, at smertegrænsen nok er på maks 3. gange på et halvår, da der også er andre faglige kurser og aftenmøder, man er pålagt at gå til. JLJ opfordrede panelet til at henvende sig med eventuelle konkrete ønsker og var indstillet på at tænke i andre formater end de længerevarende kurser.</p> <p>MZ nævnte, at der næste semester vil være en læsekreds om antropocæn litteratur og spurgte ind til, om det kunne være relevant for gymnasielærere. JHS mente, at genrebevidsthed vil være relevant for alle mulige sektorer, ikke kun undervisningsbranchen, men at vi skal finde en skabelon, som passer ind til de behov, der er i organisationerne. JLJ medgav, at man på studiet kun har lidt tid på at træne forskellige genrer og herefter forventer, at de studerende kan bruge og anvende dem.</p>
<p>7. Eventuelt</p>	<p>Der var ingen punkter til Eventuelt.</p> <p>JLJ rundede af og takkede panelet for deres gode bidrag.</p>